ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ **ГАЗЕТА.**

№ 48.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. *ПЯТНИЦА*, *22-го Іюня* — **1845** — *Wilno. PIĄTEK*, *22-go Czerwca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 16 Іюня.

Высочайшею Грамотою, 22-го Мая, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Святаго Благовѣрнаго Князя Александра Невскаго, Командующій 4-мъ Пѣхотнымъ Корпусомъ Генералъ-Лейтенантъ *Чеодаевъ.*

—

Государственный Совѣтъ, мнѣніемъ Высочайше утвержденнымъ 9-го Апрѣля, положилъ: чтобы личные дворяне и почетные граждане, для производства золотыхъ въ Сибири промысловъ, имѣли установленныя для купцовъ 2-й гильдіи свидѣтельства.

— Государь Императоръ, утвердивъ образецъ форменной кокарды, для шляпъ придворныхъ ливрей-

СМѢСЬ.

—

Переходъ Наполеона черезъ гору Сенъ-Бернаръ.

(Отрывокъ изъ Исторіи Консульства и Имперіи. Соч. Тьера, Т. 1 Книга IV.)

Живое и общее участіе, которое возбуждаетъ теперь, это новое сочиненіе г-на Тьера, во всей Европѣ, заставляетъ насъ думать, что помѣщаемый нами отрывокъ изъ онаго, не будетъ не интересенъ для нашихъ читателей: ибо, возобновляя въ памяти важное историческое событіе, онъ можетъ вмѣстѣ дать понятіе о тонѣ и достоинствѣ разсказа знаменитаго историческаго писателя.

„Первый консулъ ожидалъ только донесеній изъ Рейнской арміи, чтобы въ челѣ резервныхъ войскъ вступить въ Италію и доставить помощь осажденному въ Генуѣ Массенѣ. Послѣднія, полученныя извѣстія отъ него были такого рода, что если до 20 го Мая (1800 года) не получитъ онъ никакихъ подкрѣпленій, то вынужденный голодомъ, поставленъ будетъ въ крайнюю необходимость со всѣми своими войсками покориться Австрійцамъ.

.....

„Первый консулъ, вслѣдствіе сего, употребилъ всѣ усилія для того, чтобы резервную армію приготовить къ переходу черезъ Альпы. Трудясь самъ день и ночь, онъ понуждалъ и другихъ съ тѣмъ же всеувлекающимъ жаромъ, который доставлялъ ему

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 16 go Czerwca.

Przez Najwyższy Dyplomat, 22-go Maja, Najmiłościwiéj mianowany Kawalerem Orderu Świętego Prawowiernego Xiążęcia Alexandra Newskiego, Dowodzący 4-m Korpusem Piechoty, Jenerał-Lejtnant *Czeodajew.*

—

Rada Państwa, przez opinię Najwyżéj zatwierdzoną d. 9 Kwietnia, uchwaliła: aby szlachta osobiści i obywatele honorowi, dla zajmowania się przemysłem dobywania piasków złotodajnych w Syberyi, mieli przepisane dla 2 ej gildy kupieckie świadectwa.

— N Cesarz Jego Mość zatwierdziwszy wzór kokardy formalnéj do kapeluszów dla nadwornych służących libe-

ROZMAITOŚCI.

—

Przejście Napoleona przez górę Św. Bernarda.

(Wyjątek z Historyi Konsulatu i Cesarstwa przez Thiersa. Tom I. Xięga IV.)

Żywy a ogólny interess, jaki nowe to dzieło P. Thiersa obudza dziś w całéj Europie, czyni nam niemylną otuchę, że umieszczony tu z niego wyjątek, będzie ze wszech miar pożądanym dla czytelników naszych: gdyż odświeżając w ich pamięci wielki historyczny wypadek, da im zarazem poznać ton i sposób opowiadania wielkiego historycznego pisarza.

„Piérwszy Konsul oczekiwał tylko na wiadomości od armii Reńskiéj, aby na czele odwodowego wojska, pośpieszyć do Włoch, na odsiecz oblężonemu w Genui Massenie. Ostatnie wieści które miał od niego, były tego rodzaju, że jeśli przed 20 maja (1800 r.) nie otrzyma żądanych posiłków, znaglony głodem, będzie musiał z całém swém wojskiem poddać się Austryakom.

.....

„Piérwszy Konsul nie zaniedbywał zatém niczego, ażeby armią odwodową postawić w gotowości do przejścia przez Alpy. Sam pracując we dnie i w nocy, naglił wszystkich z tym porywającym zapałem, który mu służył do przenoszenia wojsk swoich z brzegów Po na brzegi Jorda-

ныхъ служителей, Высочайше повелѣть соизволилъ: употребленіе таковой кокарды при частныхъ ливреяхъ воспретить.

Одесса, 1 Іюня.

Его Императорское Высочество Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ изволилъ прибыть въ нашъ городъ изъ Николаева, вчера вечеромъ, въ шестомъ часу, на военномъ пароходѣ-фрегатѣ „Бессарабія," и въ 9 мъ часу вечера соизволилъ удостоить Своимъ присутствіемъ Одесскій театръ. Сегодня, Его Высочество, въ 8 часовъ утра, прибылъ въ Соборъ, гдѣ встрѣченъ былъ, со крестомъ и Святою водою, Преосвященнымъ Гавріиломъ, Архіепископомъ Херсонскимъ и Таврическимъ, и выслушавъ краткую ектенію, принялъ отъ Преосвященнаго благословеніе Св. иконою. Потомъ Государь Великій Князь, въ сопровожденіи Г. исправляющаго должность Генералъ Губернатора и Г. Одесскаго Военнаго Губернатора, изволилъ осматривать зданія и устройство Одесскаго центральнаго карантина и посѣтить Музей Одесскаго Общества Исторіи и Древностей, Ришельевскій Лицей, Еврейскія, дѣвичье и мужеское Училища и Домъ Призрѣнія Нищихъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Данцигъ, 14 Іюня.

Король прибылъ сюда, вчера, изъ Эльбинга, осмотрѣвъ прежде сего опустошенія, причиненныя Вислою въ Мальбургскомъ прибрежьѣ. Въ Ротебудѣ Е. В. сѣлъ на пароходъ „Молнія", на коемъ прибылъ въ здѣшнюю гавань, гдѣ все народонаселеніе вышло на встрѣчу возлюбленному Монарху. Вчера вечеромъ былъ во дворцѣ большой выходъ, а сегодня обѣдъ на 70 особъ, послѣ коего Е. В. посѣтитъ окрестности Данцига, и именно Оливу.

Штетинъ, 16 Іюня.

Сегодня, въ третьемъ часу по-полудни, прибыла наша Королева съ принцемъ Шлезвигъ-Гольштейнъ-Августенбергскимъ, и встрѣчена была принцемъ Прусскимъ, намѣстникомъ Помераніи и принцемъ Альбертомъ Прусскимъ, прибывшими въ Штетинъ для встрѣчи Королевы, часа за два до прибытія Е. В. Королева остановилась во дворцѣ, гдѣ принимала мѣстное военное и гражданское начальства, а равно знатнѣйшихъ дамъ и помѣщиковъ. Въ 6 часовъ при-

---

средства передвигать войска свои съ береговъ По на берега Іордана, и съ береговъ Іордана на берега Дуная и Днѣпра. Отряды, отправленные изъ Вандеи, Бретани, Парижа и съ береговъ Роны, проходили между тѣмъ обширное пространство республики, и уже передовыя ихъ колонны начинали появляться на Швейцарскихъ границахъ.

„Наконецъ, когда уже все было готово, первый консулъ сдѣлалъ послѣднія распоряженія, и приготовлялся къ выѣзду изъ Парижа. Сенатъ, трибуналъ и законодательный совѣтъ отправили къ нему посланіе съ изъявленіемъ желанія народа, чтобы онъ скорѣе возвратился „побѣдителемъ и миротворцемъ." Онъ отвѣчалъ съ обдуманною торжественностію. Отвѣтъ сей, вмѣстѣ съ извѣщеніями Монитера, имѣлъ ту цѣль, чтобы поддержать мнѣніе, что отъѣздъ его, возвѣщенный столь явно, и движеніе резервной арміи, были предприняты для устрашенія непріятеля, и болѣе ничего. Обязанность присутствовать вмѣсто себя въ государственномъ совѣтѣ, гдѣ въ то время сосредоточивалось правленіе, онъ возложилъ на консула Комбасереса. Консулу же Лебрёну поручено было завѣдываніе финансами. Каждому изъ нихъ онъ сказалъ: „Держитель крѣпче; если случится что нибудь, не пугайтесь Я разражусь громомъ надъ дерзновенными, которые осмѣлятся посягнуть на правительство." — Въ особенности убѣждалъ онъ своихъ братьевъ увѣдомлять его обо всемъ, и дать ему немедленно знать, коль скоро присутствіе его окажется необходимымъ. Между тѣмъ какъ онъ возвѣщалъ о своемъ отъѣздѣ такъ громогласно, консуламъ и министрамъ поручено было, напротивъ, открыть разнощикамъ новостей, что первый консулъ оставляетъ Парижъ только на нѣсколько дней, единственно для осмотра войскъ, готовившихся къ походу.

ryowych, Najwyżéj rozkazać raczył: użycia takowéj kokardy przy liberyach prywatnych zabronić.

Odessa, 1 czerwca.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Konstanty Nikołajewicz, wczoraj o godzinie 6-éj wieczorem, przybył do naszego Miasta na wojennéj parowéj fregacie *Bessarabia*, i o godzinie 9-éj wieczorem raczył udarować Swoją bytnością teatr Odeski. Dzisiaj, o godzinie 8 éj z rana, Jego Wysokość przybył do Katedry, gdzie spotkany był z krzyżem i święconą wodą przez Przewielebnego Gabryela, Arcybiskupa Chersońskiego i Tauryckiego, i po wysłuchaniu krótkiego nabożeństwa, przyjął Pasterskie pobłogosławienie Obrazem świętym. Potém Wielki Xiążę, w towarzystwie P. Sprawującego obowiązek Jenerał-Gubernatora i P. Odeskiego Wojennego Gubernatora, oglądał gmachy i urządzenie Odeskiéj Centralnéj kwarantanny, i zwiedził Muzeum Odeskiego Towarzystwa Historyi i Starożytności, Lyceum Riszeliego, Żydowskie Szkolne Zakłady dla chłopców i dziewcząt, oraz Dom Przytułku Ubogich.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Gdańsk, 14 czerwca.

Monarcha nas przybył tu wczoraj z Elbląga, obejrzawwszy wprzód szkody, przez Wisłę zrządzone, na Malborgskich Żuławach. W Rothebude wsiadł na statek *Błyskawica*, na którym wpłynął do tutejszego portu, gdzie cała ludność wybiegła na powitanie ukochanego Władzcy. Wczoraj wieczorem były wielkie pokoje u dworu, a dzisiaj będzie obiad na 70 osób, po którym zwiedzi Monarcha okolice Gdańska, a mianowicie Oliwę.

Szczecin, 16 czerwca.

Dziś, po godzinie 2 éj z południa, przybyła tu nasza ukochana Królowa, z Xięciem Szlezwicko Holsztyńsko-Augustenburgskim, i powitaną została przez Xięcia Prusskiego, Namiestnika Pomeranii, i Xięcia Albert-Prusskiego, którzy umyślnie na parę godzin piérwéj zjechali, na przyjęcie w Szczecinie dostojnéj Monarchini. Królowa wysiadła w zamku, gdzie przyjmowała miejscowe władze wojskowe i cywilne, tudzież damy i obywateli ziemianowych. O godzinie 6 éj przybył Król z Gdańska, obej-

---

nu, z brzegów Jordanu na brzegi Dunaju i Dniepru. Dywizye wysłane z Wandei, Bretanii, z Paryża, z brzegów Rodanu, przebywały tymczasem obszerną przestrzeń Rzeczypospolitéj, i już czoła ich kolumn zaczęły się ukazywać na granicach Szwajcarskich.

„Nakoniec, gdy już wszystko było gotowe, Piérwszy Konsul uczynił ostatnie rozporządzenia, i gotował się do wyjazdu z Paryża. Senat, Trybunat i Ciało Prawodawcze, wysłały ku niemu poselstwa, z wyrażeniem życzeń narodu, aby rychło powrócił „*zwycięzcą i dawcą pokoju.*" Odpowiedział na nie z obmyślaną uroczystością. Odpowiedź ta, wespół z doniesieniami *Monitora*, miała służyć do utwierdzenia mniemania, że wyjazd jego, ogłoszony tak jawnie, i poruszenie armii odwodowéj, były tylko prostém udaniem dla postrachu nieprzyjaciela, nic więcéj. Przewodniczenie w Radzie Stanu, stanowiącéj naówczas niejako cały rząd kraju, poruczył na miejscu swojém Konsulowi Cambacerés. Konsul Lebrun miał polecenie czuwać nad administracyą skarbu. Każdemu z nich powiedział jedno: „Trzymajcie się mocno; nie trwóżcie się, gdy się co zdarzy. Wrócę jak piorun ukarać zuchwalców, którzyby się na rząd targnęli."— Nadewszystko zaś zalecił swym braciom, uwiadamiać siebie o wszystkiém, i dać mu zaraz hasło do powrótu, skoro obecność jego stałaby się potrzebną. Tymczasem, gdy z taką okazałością przygotowywał i ogłaszał swój wyjazd, Konsulowie i Ministrowie przeciwnie, mieli zlecenie powierzać w sekrecie rozsiewaczom nowin, że Piérwszy Konsul na kilka dni tylko opuszcza Paryż, i to jedynie dla odbycia przeglądu wojsk, mających wystąpić w pole.

былъ Король изъ Данцига, осмотрѣлъ расположенныя здѣсь войска и кушалъ чай въ дворцовомъ саду.

17 Іюня.

Сегодня, Ихъ Величества сѣли на великолѣпно украшенный пароходъ „Королева Елисавета", и отбыли въ Свинемюнде, откуда Король отправится въ Копенгагенъ, а Королева, осмотрѣвъ окрестности, возвратится въ Берлинъ.

ФРАНЦІЯ

Парижъ, 13 Іюня.

Его Величество Король, въ сопровожденіи генерала Рюминьи, выѣхалъ вчера изъ Нельи въ Сенъ Клу.

— Третьяго дня розданы членамъ палаты депутатовъ экземпляры отчета коммисіи, разсматривавшей законъ объ укрѣпленіи и распространеніи гаваней, на берегахъ Атлантическаго океана и Средиземнаго моря. Коммиссія благопріятствуетъ сему проекту и совѣтуетъ уполномочить министровъ, употребить на сей предметъ, въ 1845 и 1846 годахъ, 8 мил. фр. изъ числа требуемаго кредита въ 28,700,000 фр.

— Вчера палата перовъ утв рдила 95 голосами противъ 3, дополнительные кредиты 1844 и 1845 годовъ.

— Палата депутатовъ совѣщается по предмету бюджета министра торговли, и безъ преній утвердила кредитъ въ 200,000 фр., на Іюльскія празднества.

— Полученныя изъ Альжира, отъ 6-го Іюня, донесенія, не совсѣмъ благопріятны. Въ одномъ письмѣ, на счетъ дѣлъ съ Марокkомъ, пишутъ: „Императоръ не только отказалъ въ ратификаціи торговаго трактата, но даже велѣлъ отрубить голову одному изъ чиновниковъ, подписавшихъ этотъ договоръ. Сверхъ того, онъ приказалъ возвратить присланные ему изъ Франціи подарки, подъ тѣмъ предлогомъ, что цѣнность оныхъ превосходитъ цѣну подарковъ, отъ него назначенныхъ. Такія обстоятельства, при нынѣшнемъ положеніи дѣлъ, становятся тѣмъ невыгоднѣе, что войска наши должны теперь дѣйствовать въ собственныхъ предѣлахъ, противу возмутившихся племенъ. Морской министръ предписалъ генералу Деларю не прежде отпустить марокkскихъ плѣнныхъ, какъ по полученіи ратификаціи трактата. По новому тарифу, утвержденному марокkскимъ правительствомъ, возвышена пошлина на тѣ товары, привозъ которыхъ, по силѣ трактата, долженъ быть облегченъ. Мнѣніе о необходимости новой экспедиціи противъ Марокканцевъ, время отъ времени подтверждается." Поэтому, если дѣла примутъ такой оборотъ, то необходимо будетъ послать въ Африку свѣжія войска. Къ 9-му Іюня ожидали возвращенія маршала Бюжо въ

rzał stojące tu wojska i znajdował się na herbacie w zamkowym ogrodzie.

Dnia 17 czerwca.

Oboje Królestwo I. h. Mość wsiedli dziś, o godz. 10 éj na wytwornie przyozdobiony parostatek *Królowa Elżbieta*, i odpłynęli do Swinemünde, skąd Król uda się do Kopenhagi, Królowa zaś, zwiedziwszy okolice, powróci do Berlina.

FRANCYA.

Paryż, 13 czerwca.

Król udał się wczoraj, w towarzystwie Jenerała Rumigny, z Neuilly do St. Cloud.

— Onegdaj rozdano członkom Izby Deputowanych sprawozdanie kommissyi, wyznaczonéj do rozbioru projektu do prawa względem utwierdzenia i rozprzestrzenienia portów, leżących nad Oceanem Atlantyckim i morzem Śródziemném. Komissya oświadczyła się przy bylnie za pomienionym projektem, i radzi upoważnić Ministrów do użycia na ten cel w 1845 i 1846 roku ośmiu milionów z żądanego kredytu 28,700 000 franków.

— Izba Parów uchwaliła wczoraj 95 głosami, przeciw 3, kredyta dodatkowe za lata administracyjne 1844 i 1845.

— Izba Deputowanych naradza się nad budżetem Ministra handlu i bez żadnych sporów uchwaliła 200,000 franków na uroczystości Lipcowe.

— Wiadomości datowane dnia 6-go b. m. z Algieru, brzmią bardzo niepomyślnie. O sprawie Marokkańskiéj, donoszą co następuje: „Cesarz nietylko oparł się ratyfikacyi warunków traktatu handlowego, ale nawet kazał ściąć głowę jednemu z tych, którzy podpisali wzmiankowany układ. Przysłano także Posła, który ma zwrócić dary przez Francyą ofiarowane, pod pozorem, iż wartość ich znacznie przewyższa wartość podarunków, w imieniu Cesarza uczynionych. Takowe położenie rzeczy jest jeszcze tém gorsze przy teraźniejszych okolicznościach, iż siły nasze całkowicie są zajęte wojną na własnéj ziemi z powstańcami. Minister maryuarki, rozkazał zawiadomić Jenerała Delarue, aby nie prędzéj wypuścił jeńców Marokkańskich, dopóki traktat w całéj obszerności ratyfikowany nie zostanie. Nowa taryfa Marokkańska podwyższyła cło wchodowe na towary, których wprowadzanie, według traktatu, miało być ułatwione a Zdanie przeto, że nowa wyprawa przeciw Marokko jest konieczną, ustala się coraz bardziéj: jeżeli zaś sprawy wezmą takowy kierunek, nieodzownie potrzeba będzie posłać posiłki armii Afrykańskiéj." — Dnia 9-go, spodziewano się w Algierze Marszałka Bugeaud; ale dnia 5 go, dowodzący tymczasowo Jenerał de Bar, otrzymał telegraficzne zawiadomienie z Milianah, że wiele pokoleń znowu się zbuntowało. W

„Впрочемъ, первый консулъ отправлялся съ надеждою. Хотя въ арміи его было много новобранцевъ, однакожъ въ ней находилось большое число солдатъ опытныхъ, привыкшихъ побѣждать, подъ начальствомъ офицеровъ, образовавшихся въ его школѣ; кромѣ того онъ безусловно былъ увѣренъ въ своемъ планѣ. По послѣднимъ извѣстіямъ, австрійскій вождь баронъ Меласъ безостановочно углублялся въ Лигурію, направляя свои силы частію противъ Генуи, частію противъ Вара. Первый консулъ, не сомнѣваясь болѣе въ успѣхѣ своего предпріятія, видѣлъ уже въ пламенномъ своемъ воображеніи даже точку, гдѣ онъ встрѣтитъ и разобьетъ австрійскую армію. Однажды, передъ отъѣздомъ, облокотясь на карту, на которой разноцвѣтными булавками отмѣчалъ онъ позиціи французскихъ и австрійскихъ отрядовъ, сказалъ въ присутствіи своего секретаря, слушавшаго его съ удивленіемъ и любопытствомъ: „Бѣдный этотъ Меласъ пройдетъ чрезъ Туринъ, воротится къ Александріи.... Я перейду По, настигну его на Піяченцской дорогѣ, въ равнинахъ Скривіи, и разобью его здѣсь, здѣсь ...." и съ этимъ словомъ Бонапарте поставилъ одну изъ буловокъ на Санъ-Джуліано. Мы немедленно удостовѣрился, до чего простирался этотъ родъ предвѣдѣнія.

....„6-го Мая утромъ, до разсвѣта, первый консулъ выѣхалъ изъ Парижа, взявъ съ собою своего адъютанта Дюрока и секретаря Бурьена. Прибывъ въ Дижонъ, онъ осмотрѣлъ депо, конскриптовъ, собранныхъ въ этотъ городъ, но не снабженныхъ ни припасами, ни оружіемъ, съ которыми армія выступаетъ въ походъ. Послѣ сего смотра, долженъ-

„Zresztą Piérwszy Konsul wyjeżdżał pełen otuchy i zadowolenia. Jakkolwiek wojsko jego liczyło wielu nowozaciężnych, większa atoli część jego składała się z żołnierzy doświadczonych, bitnych, nawykłych do zwycięztwa, pod dowództwem oficerów, we własnéj szkole jego ukształconych; prócz tego pokładał zupełną ufność w głębokim pomyśle swojego planu. Podług najświeższych wiadomości, główny dowódzca Austryaków, Baron Melas, zagłębiał się uporczywie wewnątrz Liguryi, obracając podzielone swe siły częścią przeciw Genui, częścią przeciwko Varu. Piérwszy Konsul, po odebraniu tych wieści, nie wątpiąc o pomyślnym skutku swego przedsięwzięcia, widział już w ognistéj swéj wyobraźni, sam ten punkt, gdzie miał napotkać i pobić wojsko austryackie. Razu jednego, przed wyjazdem, leżąc na mappach, i zatykając na nich szpilki różnego koloru, dla oznaczenia pozycyi wojsk francuzkich i austryackich, mówił do swego Sekretarza, który go słuchał z podziwieniem i ciekawością: „Biédny ten Melas przejdzie przez Turyn, zwróci się ku Alexandryi ... Ja przejdę Po, doścignę go w drodze do Placencyi, na równinach Scriwii, i pobiję go tu, tu ..." I wymawiając te słowa, oznaczał szpilką punkt San-Giuliano. Przekonamy się wkrótce, jak nadzwyczajnym był ten rodzaj widzenia w przyszłości.

„Dnia 6 maja rano, przed świtem, Piérwszy Konsul opuścił Paryż, w towarzystwie Adjutanta swego Duroc'a, i Sekretarza Bourienne. Przybywszy do Dejon, odbył przegląd zakładów i nowozaciężnych rekrutów, których tam zgromadzono zewsząd, ale bez żadnych zasobów, bez żadnych materyałów wojennych, towarzyszących zazwyczaj wojsku, mającemu wystąpić w pole. Po tym prze-

Альжиръ; по 5 числа, заступающій мѣсто главнокомандующаго, генералъ де Баръ, получилъ изъ Миліаны телеграфическое извѣстіе, что многія племена вновь взбунтовались. Въ Альжирѣ замѣчаютъ, что Кабилы, привозившіе на рынокъ съѣстные припасы, уже нѣсколько дней не появляются.

— Въ то время, когда французскій флотъ у западныхъ береговъ Африки долженъ быть усиленъ, для прекращенія торга Неграми, любопытно знать о силѣ онаго. Всего состоитъ тамъ 11 военныхъ судовъ меньшаго размѣра, къ которымъ правительство, по силѣ Лондонскаго договора, обязалось прислать еще 5. Вообще для этой цѣли употребляются суда самыя легкія, кои могли бы подходить къ берегамъ, и даже входить въ заливы и русла рѣкъ, впадающихъ въ море.

14 *Іюня.*

Король, Королева и принцесса Аделаида прибыли вчера въ Парижъ, но въ тотъ же день вечеромъ возвратились въ Нельи.

— Палата перовъ, утвердивъ вчера дополнительные кредиты за 1844 и 1845 годы, одобрила также статьи проекта относительно починки разныхъ историческихъ памятниковъ, съ назначеніемъ на сей предметъ 2,176,000 фр.; но разсмотрѣніе проекта вообще, по малому числу присутствовавшихъ членовъ, отложено до слѣдующаго засѣданія. Сегодня палата занялась принятіемъ прошеній и утвердила 98 голосами противъ 4, проектъ постановленія о мирныхъ судахъ.

— Палата депутатовъ продолжаетъ разсматривать докладъ коммисіи объ учрежденіи банка въ Альжиріи.

— Египетскіе принцы, прибывшіе во Францію учиться, находятся здѣсь подъ надзоромъ Галима Бея.

15 *Іюня.*

Генералъ-лейтенантъ герцогъ Омальскій, Королевскимъ постановленіемъ отъ 29-го Мая, назначенъ начальникомъ лагеря на рѣкѣ Жирондѣ.

— Сообщаемъ нѣкоторыя подробности о пересылкѣ акта отреченія европейскимъ дворамъ: Маркизъ Вилла-Франка вручилъ Королю Людовику Филиппу письмо отъ Донъ Карлоса, съ слѣдующимъ адресомъ на конвертѣ: „Королю Французовъ, моему родственнику.“ Король немедленно принялъ оное, потому что родственныя связи Е. В. съ Донъ Карлосомъ давали сему послѣднему право написать такой адресъ. Другія же письма претендента не дошли къ прочимъ коронованнымъ лицамъ; лордъ Коулей возвратилъ маркизу Вилла Франка письмо, адресованное къ его Государынѣ въ несоотвѣтственныхъ выраженіяхъ,

Algierze uważano także, iż Kabylowie, którzy zwykle obficie dostarczali na targ płodów rolniczych, od kilku dni nie przybyli.

— W chwili, kiedy flota francuzka, przy zachodnich brzegach Afryki, ma być wzmocnioną, dla zapobieżenia handlowi niewolnikami, ciekawą jest wiadomość o jéj sile teraźniejszéj. Składa się ona z 11 tu mniejszych okrętów wojennych, a rząd, wedle układu Londyńskiego, ma jeszcze przysłać 5. W ogóle do służby téj używają statków lekkich, któreby mogły nie tylko zbliżać się do brzegów, ale wpływać w zatoki i rzeki, do morza wpadające.

Dnia 14 *czerwca.*

Król, Królowa i Xiężniczka Adelaida zjeżdżali wczoraj do Paryża, a wieczorem wrócili znowu do Neuilly.

— Izba Parów, uchwaliwszy wczoraj kredyta dodatkowe na rok 1844 i 1845, przyjęła także pojedyncze artykuły projektu do prawa o naprawie walących się budowli historycznych, z przeznaczeniem na ten cel 2,176,000 franków; atoli głosowanie nad całem prawem, dla małéj liczby członków, odłożone zostało. Dzisiaj zajmuje się Izba przyjmowaniem próśb, po chwaleniu 98 głosami przeciw 4 prawa o sędziach pokoju.

— W Izbie Deputowanych toczą się narady nad sprawozdaniem kommissyi o ustanowieniu banku w Algieryi.

— Xiążęta Egipscy, którzy we Francyi pobierać mają wychowanie naukowe, przybyli tu pod nadzorem Halima-Beja.

Dnia 15 *czerwca.*

Xiążę Aumale, Jenerał-Porucznik, postanowieniem Królewskiem z dnia 29-go maja, mianowany został dowódzcą obozu nad rzeką Gironde.

— Oto są niektóre szczegóły o przesłaniu aktu abdykacyi dworom Europejskim: Margr. Don Karlosa Villa Franca wręczył Królowi Ludwikowi Filipowi list od Don Karlosa, mający napis na kopercie: „*Do Króla Francuzów, mego Kuzyna.*“ Monarcha list ten przyjął natychmiast, pokrewieństwo bowiem upoważniło Don Karlosa do umieszczenia tego napisu. Atoli inne listy pretendenta hiszpańskiego nie doszły do rąk osób ukoronowanych; albowiem Lord Cowley zwrócił Margrabiemu Villa-Franca list do jego Monarchini, jako adresowany w wyrazach niewłaściwych: *Do Królowéj angielskiéj, mojéj Siostry*, Posłowie zaś Austryacki i Prusski, lubo zatrzymali listy, do swoich Monarchów

---

ствовавшаго еще болѣе убѣдить лазутчиковъ, что Дижонская армія просто выдумка, онъ отправился въ Женеву, а оттуда въ Лозанну, гдѣ все уже приняло серіозный видъ, гдѣ всѣ дѣла должны были вывести изъ заблужденія невѣрившихъ; но тогда, когда они уже не имѣли времени передать въ Вѣну какіихъ нибудь полезныхъ извѣстій.

„13-го Мая, генералъ Бонапарте осмотрѣлъ часть войскъ, и вступилъ въ совѣщанія съ генералами, которымъ приказано было собраться для представленія ему отчета въ своихъ дѣйствіяхъ и для полученія его послѣднихъ повелѣній. Съ особеннымъ нетерпѣніемъ желалъ онъ выслушать генерала Мареско, имѣвшаго порученіе осмотрѣть и отыскать переходъ чрезъ Альпы. Сравнивъ всѣ переходы, инженеръ сей предпочелъ гору Сенъ Бернардъ, но и этотъ переходъ почиталъ весьма труднымъ. „Труденъ,—это не бѣда,— отвѣчалъ первый консулъ,—но возможенъ ли онъ?“— „Я думаю, что возможенъ, возразилъ генералъ Мареско, только при чрезвычайныхъ усиліяхъ.“ „И такъ, впередъ!“ былъ единственный отвѣтъ перваго консула.

. . . . .

„Первый консулъ рѣшился вести главныя силы свои черезъ Сенъ-Бернардъ. Онъ выбралъ въ резервной арміи, около 40,000 человѣкъ, то есть 35,000 пѣхоты и 5,000 кавалеріи. Между тѣмъ желая развлечь вниманіе Австрійцевъ, рѣшился двинуть другими путями нѣсколько отрядовъ, которые скоро не могли соединиться съ главною массою арміи. Не въ дальнемъ разстояніи отъ большаго Сенъ-Бернарда, находится малый Сенъ-Бернардъ, который съ высотъ Савоіи, ведетъ также въ Аостскую долину. Первый

glądzie, który tém bardziéj miał przekonać szpiegów, że wojsko zgromadzone w Dijon było tylko czczém urojeniem, Piérwszy Konsul udał się do Genewy a stamtąd do Lozanny. Tam już wszystko było na prawdę, i wszystko co się działo, powinno było otworzyć oczy niewierzących, ale otworzyć zbyt późno, aby już mogli w czas jeszcze przesłać do Wiednia użyteczne przestrogi.

„Dnia 13 maja, Jenerał Bonaparte odbył przegląd części wojsk swoich, i zwołał przybyłych zewsząd oficerów, mających mu zdać sprawę ze swoich czynności i odebrać ostatnie rozkazy. Nadewszystko czekał z niecierpliwością zdania sprawy Jenerała Marescot, któremu poleconém było obejrzeć i wynaleźć przejście przez Alpy. Porównywając wszystkie przejścia, Inżenier ten oświadczył się za górą Św. Bernarda, dodając wszakże, że i to było nader trudne. „Trudne, to mniejsza!“— zawołał Piérwszy Konsul— „ale czy jest podobne?“— „Tak sądzę,—odpowiedział Jenerał Marescot,—„ale z nadzwyczajną trudnością“—„A więc idźmy!“ była cała odpowiedź Piérwszego Konsula.“

. . . . .

„Piérwszy Konsul postanowił przeprowadzić główne swe siły przez górę św. Bernarda. Składał je wybór armii odwodowéj, około 40,000 ludzi, to jest: 35,000 piechoty i 5,000 jazdy. Żeby jednakże rozerwać uwagę Austryaków, umyślił przez inne także przejścia przeprawić niektóre oddziały, które się z głównem wojskiem w rychle połączyć nie mogły. W pobliżu wielkiéj góry św. Bernarda, leży mniejsza tegoż imienia (Mały św Bernard), która także z wyżyn Sabaudzkich prowadzie na dolinę Aosty. Piérwszy Konsul posłał tamtędy Jenerała Chabran z 70-tą

т. е.: „Королевѣ Англійской, моей сестрѣ.“ Австрійскій же и Прусскій посланники, хотя и удержали у себя письма съ адресомъ: „Моему брату,“ однако же отправили курьеровъ къ своимъ дворамъ, для испрошенія по сему предмету разрѣшенія.

— Говорятъ, что графу Лебцельтерну, австрійскому посланнику при Неаполитанскомъ дворѣ, дано важное порученіе въ Парижѣ, и что онъ имѣетъ по сему предмету ежедневныя совѣщанія съ графомъ Аппони.

— Военные корабли, стоящіе въ гавани Шербургъ будутъ вооружены и отправлены къ берегамъ Африки, съ тою цѣлію, чтобы войти въ составъ эскадры, предназначенной къ искорененію торга Неграми.

— Военный пароходъ *Asmodée* возвратился изъ Неаполя въ Тулонъ съ депешами къ правительству. Порученіе его относилось къ поѣздкѣ Короля въ Парижъ, которая однако же была отложена; но за то ожидаютъ здѣсь скораго прибытія отца принцессы Омальской, герцога Салернскаго. Пароходъ *Gomer* вышелъ въ Альжиръ; на немъ отправится герцогъ Монпансьерскій въ Средиземное море.

16 *Іюня*

Въ совѣтѣ министовъ, происходившемъ третьяго дня, въ Нельи, присутствовали всѣ министры. Вчера представлялись Королю молодые Египетскіе принцы, прибывшіе недавно въ Парижъ.

— Принцъ Монпансье, начнетъ путешествіе съ береговъ Средиземнаго моря, посѣтитъ построенную въ Тунисѣ церковь св. Лудовика; потомъ отправится въ Египетъ, въ Бейрутъ, Смирну и Константинополь, и возвратится во Францію чрезъ Родосъ и Мальту.

— Герцогъ Бордосскій намѣренъ предпринять путешествіе на Востокъ, подъ руководствомъ герцога Блаказа. Сверхъ того, приметъ въ ней участіе извѣстный живописецъ г-нъ Гильменъ, которому сверхъ половины видовъ, какіе будутъ имъ сняты, обѣщано въ награжденіе 8,000 франковъ.

— Въ журналѣ *Presse* увѣдомляютъ, что ни адмиралъ Дюпети-Туаръ, ни адмиралъ Можъ, не будутъ назначены начальствующими надъ флотомъ подлѣ западныхъ береговъ Африки, но что званіе сіе поручено будетъ адмиралу Монтани-Лароку.

— Палата депутатовъ утвердила сегодня постановленіе, о назначеніи жалованья директору путей сообщенія, г-ну Вико; потомъ разсматривала бюджетъ военнаго министерства.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Альжира, генералъ-губернаторъ, 26-го Мая, произвелъ нападеніе на землю мятежнаго племени Бени-Урагскаго, которое, послѣ сильнаго сопротивленія, лишилось 55 человѣкъ убитыми и многихъ ранеными; сверхъ того захвачены

mające adress „*do mego brata*, jeynakże posłali do swoich dworów po nowe w tym przedmiocie instrukcye.

— Mówią, że Hr. Lebzeltern, Poseł Austryacki przy dworze Neapolitańskim, otrzymał ważne posłannictwo polityczne w Paryżu, i z tego powodu miewa codzienne narady z Hr. Apponi.

— Wojenne okręty, stojące w porcie Cherbourg, mają być uzbrojone, i wysłane na brzegi Afrykańskie, dla utworzenia części eskadry, przeznaczonéj do przytłumienia handlu niewolnikami.

— Wojenny parostatek *Asmodeusz* powrócił z Neapolu do Tulonu, z depeszami do rządu. Missya jego miała się tyczyć podróży Króla do Paryża, która jednak zaniechaną została; za to spodziewają się wkrótce przybycia ojca Xiężny Aumale, Xięcia Salerno. Statek *Gomer* popłynął do Algieru, dla zabrania stamtąd Xięcia Montpensier, który udaje się w podróż na morze Środziemne.

Dnia 16 czerwca.

Wczoraj znajdowali się wszyscy Ministrowie na radzie gabinetowéj, w Neuilly. Wczoraj przedstawiano Królowi młodych Xiążąt Egipskich, niedawno do Paryża przybyłych.

— Xiążę Montpensier rozpocznie swoję podróż po wybrzeżach morza Śródziemnego, od pielgrzymki do kaplicy św. Ludwika, w Tunecie wystawionéj; następnie uda się do Egiptu, zwiedzi Bejrut, Smyrnę i Stambuł, i wróci do Francyi przez Rod i Maltę.

— Xiążę Bordeaux zamierza odbyć podróż na Wschód. Xiążę Blacas będzie głównym naczelnikiem wyprawy. Znany malarz i rysownik P. Guillemin, jest także zamówiony; prócz połowy własności wszystkich szkiców przez niego zdjętych, otrzyma jeszcze wynagrodzenie w ilości 800 fr.

— Dziennik *Presse* donosi, że ani Admirał Dupetit-Thouars, ani Admirał Moges, ale Admirał Montagnies-Laroque, otrzyma dowództwo nad flotą przy zachodnich brzegach Afryki.

— Izba Deputowanych uchwaliła dzisiaj pensyą dla P. Vicat, inżeniera, dyrektora dróg i mostów, a następnie zajmowała się rozbiorem budżetu dla ministerstwa wojny.

— Ostatnie raporta z Algieryi donoszą, że Gubernator Jeneralny w dniu 26 m maja odbył pomyślną wyprawę przeciw buntownikom plemienia Beni Uragh. Plemię to, po zaciętym oporze utraciło 55 ludzi w zabitych, wielu rannych i 3,000 sztuk bydła; oprócz tego Francuzi znacz-

---

консулъ приказалъ идти здѣсь генералу Шабрану съ 70-ю полубригадою и нѣсколькими восточными баталіонами, наполненными рекрутами. Дивизія сія, состоявшая изъ 5 — 6,000 человѣкъ, долженствовала на пути въ Иврe примкнуть къ главной колоннѣ. Наконецъ, генералу Тюро, защищавшему съ 4,000 человѣкъ Лигурійцевъ гору Сенисъ, приказано было явиться на этой дорогѣ, и стараться пройти къ Турину. Переходъ чрезъ гору Сенъ-Готардъ, оставленъ былъ для войскъ, шедшихъ изъ Германіи, подъ командою генерала Монсея. Такимъ образомъ, французская армія долженствовала пройти черезъ Альпы вдругъ четырмя путями, чрезъ Сенъ-Готардъ, большой и малый Бернардъ и гору Сенисъ. Главная масса, составшая изъ 40,000 челов., дѣйствуя въ центрѣ сего полукруга, была увѣрена, что соединится съ 15,000 чел., пришедшими изъ Германіи, равно какъ и съ войсками генерала Шабрана, а можетъ быть и съ отрядомъ генерала Тюро; поэтому всѣ силы могли простираться до 65,000 чел., и такимъ образомъ помѣшать планамъ непріятеля, который, при видѣ всѣхъ сихъ отрядовъ, не зналъ бы, гдѣ именно ему сопротивляться.

„Послѣ выбора пунктовъ для перехода надлежало заняться самою операціею, состоявшею въ томъ, чтобы передвинуть 60,000 челов., съ ихъ обозами, на другую сторону Альповъ, чрезъ утесы, ледники, въ самое опасное время года, т. е. при таяніи снѣговъ. Вообще весьма затруднительно везти съ собою артиллерійскій паркъ; ибо за каждымъ орудіемъ должны слѣдовать повозки, а на 60 пушекъ приходилось около 300 повозокъ; съ другой стороны въ сихъ высокихъ долинахъ, или обреченныхъ на безплодіе по причинѣ вѣчной зимы, или едва прокармливаю-

pół brygadą, i kilku batalionami Wschodniemi, złożonemi po większéj części z nowo-zaciężnych żołnierzy. Był to oddział od 4 do 5,000 ludzi, który na drodze ku Iwrei miał się z główną kolumną połączyć. Nakoniec Jenerałowi Thurreau, który z 4,000 ludzi z wojska Liguryjskiego strzegł drogi przez górę Genis, rozkazano też było ukazać się na téjże drodze, i starać się dójść do Turynu. Przejście przez górę św. Gotharda, zostawione było dla wojska przybywającego z Niemiec, pod dowództwem Jenerała Moncey. Tym sposobem wojska francuzkie powinne były przejść Alpy cztérema drogami zarazem: przez Wielką i Małą górę św. Bernarda, przez Genis i przez górę św. Gotarda. Główna kolumna, licząca, jak się rzekło, 40,000 ludzi, działając wśrodku tego półokręgu, miała niemylną nadzieję, że się połączy z 15,000 wojska przybyłego z Niemiec, jako też z oddziałem Jenerała Chabran, a może nawet i Jenerała Thurreau, przez coby ogólna siła francuzka wzrosła do 65,000 ludzi, i musiałaby zmięszać plany nieprzyjaciela, który na widok tych różnych oddziałów, nie wiedziałby gdzie się ma bronić.

„Po wyborze punktów do przejścia, potrzeba było zająć się samém działaniem, to jest przeprawić 60,000 ludzi, z artylleryą i bagażami, przez Alpy; bez drogi i toru, przez skały i lody, i to jeszcze w najniebezpieczniéjszéj porze roku, w porze tajania śniegów. Jest to już rzecz zbyt trudna sama przez się, prowadzić z sobą park artylleryi; każde albowiem działo potrzebuje dla siebie najmniéj kilku wozów, tak, że dla 60 armat, potrzeba ich było około trzysta; z drugiéj zaś strony, w tych wysokich dolinach, częścią skazanych na niepłodnosć wiekuistéj zimy, częścią mogących zaledwo wyżywić nielicznych swoich mieszkań-

у него 3,000 головъ скота и значительная добыча. 1-го Іюня, маршалъ Бюжо велѣлъ окружить племя Уледъ-Бусъ-Селиманъ, при чемъ взяты были у него 1,500 штукъ скота, и 180 плѣнныхъ. Въ горахъ дѣйствовали также съ успѣхомъ. Того же 1-го Іюня, явились къ маршалу Бюжо, посланники отъ племенъ: Кераиша, Аллая, Вени-Тигрина и Дефатена, съ изъявленіемь покорности, коимь приказано отдать оружіе. Въ лагерѣ получено извѣстіе, что Абд-эль-Кадеръ находится въ Ксаръ-Беидѣ, въ 45 миляхъ отъ Теньетъ-эль-Гада. Отрядъ генерала Жантиль находился въ Ведъ-эль Гедъ, на высотахъ называемыхъ идолопоклонническими камнями. Состояніе здоровья арміи удовлетворительно; туземцы съ радостью смотрятъ на строящіяся дороги, обѣщающія имъ большое облегченіе къ сбыту своихъ произведеній. Французское правительство, за занимаемыя подъ дороги земли, вознаграждаетъ хозяевъ, кои за это снабжаютъ войска продовольствіемъ. Каидъ племени Крашенасъ расположился съ своими палатками вблизи французскаго лагеря, дабы поспѣшнѣе исполнять всѣ требованія.

Англія.

Лондонъ, 12 Іюня.

Въ *M.-Chronicle* напечатаны слѣдующія замѣчанія касательно отреченія Донъ-Карлоса: „Пожертвованія со стороны отца и сына клонятся къ тому, что послѣдній готовъ принять руку юной испанской Королевы подъ какими бы то ни было условіями. Къ этой мѣрѣ давно уже Донъ Карлосъ былъ побуждаемъ австрійскимъ кабинетомъ, который также удерживалъ неаполитанскій дворъ отъ согласія на предполагаемое бракосочетаніе Королевы Изабеллы съ однимъ изъ неаполитанскихъ принцевъ. Буржскій дворъ вѣроятно убѣжденъ въ успѣхѣ, расположившемъ Донъ Карлоса рѣшиться наконецъ на то, въ чемъ столь дольго и столь упорно онъ отказывалъ. Какія намѣренія и виды имѣетъ французскій дворъ, трудно рѣшить. Донынѣ всѣ французскіе политики, всѣ министры и самъ Король были противниками Донъ Карлоса и его сына. Перемѣнились ли теперь эти чувства двора, и виды кабинета,— время и обстоятельства покажутъ. Что же касается до Англіи, то политика ея давно уже перестала полагаться на политику испанскую. Ни во Франціи, ни въ Испаніи, ни даже вообще въ Европѣ не занимаетъ никого теперь мнѣніе Лорда Абердина объ отреченіи Донъ Карлоса и о бракосочетаніи Королевы Изабеллы. Слѣдовательно можно заключать изъ этого, что англійскій кабинетъ развѣ только для со-

ną zabrali zdobycz. Dnia 1 go czerwca otoczył Marszałek plemie Uled-Bus Seliman, zabrał mu 1 500 sztuk bydła i pojmał 180 jeńców. I w górach także poszły rzeczy równie pomyślnie. Dnia 1 go czerwca, przybyli do obozu Marszałka delegaci od plemion: Karaisz, Allaja, Beni Tigrin i Defaten, ofiarując podległość; Marszałek kazał im broń oddać. W obozie miano wiadomość, że Abd-el-Kader znajdował się w Ksar Beida, o 45 mil od Teniet-el Had. Obóz Jenerała Gentil znajdował się w Wed el Hed, na pagórkach, noszących nazwę *Kamieni pogańskich*. Wojsko używa dobrego zdrowia, a krajowcy z pociechą widzą budujące się drogi, które im zapewniają łatwiejszy odbyt ich płodów. Inżenierowie Francuzcy, za zabrane pod drogę grunta wynagradzają właścicielom, a ci za to nawzajem hojnie opatrują wojsko żywnością. Kaid plemienia Kraszenas rozbił swój namiot w blizkości obozu, aby mógł śpieszniéj wykonywać rozkazy władzy wojskowéj.

Anglia.

Londyn, 12 czerwca.

Morning-Chronicle zawiera następujące uwagi o abdykacyi Don Karlosa: „Ofiara ze strony ojca i syna zmierza do tego, iż ostatni gotów jest przyjąć rękę młodéj Królowéj hiszpańskiéj pod wszelkiemi warunkami. Ten krok Don Karlosa był mu zalecany oddawna przez gabinet austryacki, który także wstrzymywał dwór neapolitański od zezwolenia na propozycye małżeństwa pomiędzy jednym z Królewiczów neapolitańskich a Królową Izabellą. Dworowi w Bourges musiano także przedstawić niejaką pewność pomyślnego skutku, która skłoniła nakoniec Don Karlosa do uczynienia tego, od czego tak długo i tak uporczywie się wzbraniał. Jakie są rzeczywiste zamiary i widoki dworu francuzkiego, trudno odgadnąć. Dotąd wszyscy politycy francuzcy, wszyscy Ministrowie i sam Król, byli przeciwni Don Karlosowi i synowi jego. Czy się teraz te uczucia dworu i te widoki gabinetu zmieniły, czas chyba i okoliczności okażą. Co się tyczy Anglii, rząd jéj, przestał już dawno wpływać na politykę hiszpańską. Nikogo ani we Francyi, ani w Hiszpanii, ani w ogóle w całéj Europie nie obchodzi teraz bynajmniéj, co Lord Aberdeen myśli o abdykacyi Don Karlosa i o małżeństwie Królowéj Izabelli. Spodziewać się zatém należy, że gabinet angielski chyba tylko dla formy wezwany będzie do Rady, przy zamężciu Królowéj hiszpańskiéj; i że czy to Hrabia Trapani, czy Xiąże Asturyi, czy syn Infanta Francisco de Paula, odnie-

---

щихъ немногочисленныхъ своихъ обитателей, невозможно было найти средствъ къ существованію. Надлежало везти съ собою хлѣбъ для людей и даже фуражъ для лошадей. Затрудненія представлялись невыразимыя. Отъ Женевы до Вильнева не было препятствій, по причинѣ озера Лемана и судоходства на 18 миль удобнаго и быстраго. Отъ Вильнева, крайняго пункта озера, до Ивре, откуда входятъ въ богатую Піемонтскую равнину, должно было пройти 115 французскихъ миль, и изъ нихъ 10 по утесамъ и ледникамъ главной цѣпи. По дорогѣ отъ Вильнева до Мартиньи, и отъ Мартиньи до Сенъ-Пьера, могли ѣхать повозки. Но далѣе надлежало взбираться по тропинкамъ, занесеннымъ снѣгомъ, окруженнымъ пропастями, имѣвшимъ въ ширину не больше 2 или 3 футовъ, и угрожаемымъ, при дѣйствіи солнечныхъ лучей, страшными лавинами. По такимъ тропинкамъ надобно было пройти около 10 французскихъ миль, чтобы достигнуть другой стороны Сенъ-Бернарда, деревни Сенъ-Реми въ Аостской долинѣ. Тамъ уже находилась удобная для повозокъ дорога, которая вела чрезъ Аосту, Шатиліонъ, Баръ, Ивре, въ Піемонтскую равнину. Изъ всѣхъ сихъ точекъ одна представляла нѣкоторое затрудненіе, именно Баръ, гдѣ, какъ говорили, существовало укрѣпленіе, о которомъ слыхали нѣкоторые италіянскіе офицеры, впрочемъ неимѣвшее, по видимому, особенной важности. Слѣдовательно, на пространствѣ 45 французскихъ миль, надобно было имѣть все съ собою, отъ самаго женевскаго озера до равнинъ Піемонта, и изъ этихъ 45 миль, 10 неимѣли проѣзжихъ дорогъ для повозокъ.

(*Продолженіе впредь.*)

ców, nie podobna było znaleźć sposobu przekarmienia wojska, i trzeba było nieść z sobą chleb i żywność dla koni. Trudność zatém była niezmierna. Z Genewy wprawdzie do Villeneuve transport wszystkiego był łatwy, z powodu jeziora Leman, i szybkiéj a wygodnéj po niem żeglugi, na przestrzeni 18 mil francuzkich. Ale z Villeneuve, ostatecznego punktu jeziora, aż do Jwrei, gdzie się już wchodzi na żyzne płaszczyzny Piemontu, trzeba było przebyć odległość 45 mil francuzkich (lieus), a z tych 10, po skałach i lodach głównego alpejskiego pasma. Droga z Villeneuve do Martigny, i z Martigny do St. Pierre, była dostępna dla powozów; ale daléj od tego miejsca, trzeba już było drapać się do góry po ścieszkach, zaledwo 2 lub 3 stopy szerokich, okrytych śniegiem otoczonych przepaściami, i wystawionych, przy cieple dziennem, na straszliwy zwał awalanszy. Po takich to ścieszkach potrzeba było odbyć najmniéj 10 mil fran drogi, aby się dostać na drugą stronę S Bernarda, do wsi St. Remy, w dolinie Aosty. Tam już zaczynała się znowu droga powozowa, wiodąca przez Aostę, Ze Chatillon, Bard, Jwreję, na płaszczyzny Piemontu. Ze wszystkich tych punktów, jeden tylko mógł stanowić niejaką zaporę, to jest Bard, gdzie, jak powiadano, miała się znajdować twierdza, o któréj niektórzy oficerowie wojska włoskiego słyszeli, ale do któréj z resztą nie wielką przywiązywano ważność. Tak więc, jakeśmy rzekli, potrzeba było przejść 45 mil fr., mając wszystko z sobą i na sobie, od Genewskiego jeziora do płaszczyzn Piemontu, a na tych 45 milach, dziesięć bez żadnéj drogi dla powozów.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

блюденія наружнаго порядка приглашенъ будетъ въ совѣтъ при бракосочетаніи испанской Королевы; но графъ ли Трапани, герцогъ ли Астурійскій, или сынъ Инфанта Донъ Франциска де Пауло получитъ руку, это нисколько не нарушитъ спокойствія ни нашего министра ни государства.

— Бельгійскихъ Короля и Королеву ожидаютъ здѣсь въ послѣднихъ дняхъ сей недѣли.

— На англійскихъ желѣзныхъ дорогахъ быстрота ѣзды доведена теперь до такой степени, что англійскую милю проѣзжаютъ въ продолженіе одной минуты.

13 *Іюня.*

Пренія на вчерашнемъ засѣданіи не слишкомъ занимали публику; сначала прочитанъ былъ въ другой разъ билль о нищихъ въ Ирландіи, а потомъ палата приняла билль о реформѣ ирландскаго банка.

— Городъ Коркъ давалъ, подъ распоряженіемъ своего мера, великолѣпное пиршество для О'Коннеля, который принятъ тамъ съ живѣйшимъ восторгомъ.

— Огромный пароходъ *Creat-Britain* вышелъ изъ Блакваля въ Плимутъ, откуда отправится въ Дублинъ, гдѣ въ продолженіи нѣсколькихъ дней будетъ показываемъ публикѣ. 26 го числа, пароходъ сей выйдетъ въ первый разъ въ Нью-Іоркъ.

— Пользующійся извѣстностію Видокъ, бывшій начальникъ тайной парижской полиціи, коему теперь 72 года отъ роду, открылъ здѣсь примѣчательную выставку, на которой показываетъ за деньги разныя достопримѣчательности, памятники прежняго его состоянія, какъ то: кинжалы, палки, терпуги для перепиленія кандаловъ, и прочія разбойничьи и воровскія орудія; а также разныя маски и костюмы, кои употреблялъ будучи полицейскимъ агентомъ, для открытія и поимки прежнихъ своихъ сотоварищей.

14 *Іюня.*

На вчерашнемъ засѣданіи нижней палаты, первый министръ, немедленно по открытіи засѣданія представилъ предложеніе объ изысканіи средствъ къ вознагражденію баронета сэръ Генри Поттинджера, за оказанныя государству услуги, при чемъ требовалъ назначенія ему пожизненнаго пенсіона въ 1,500 фун. стерл. въ годъ. Палата приняла предложеніе съ изъявленіемъ удовольствія и положила разсмотрѣть оное въ слѣдующій Понедѣльникъ. Послѣ того, докторъ Боуринґъ спросилъ сэра Роберта Пиля о положеніи дѣлъ въ Сиріи, и новыхъ битвахъ между Друзами съ Маронитами. Первый министръ отвѣчалъ, что ему прискорбно видѣть безпорядки въ Сиріи, но что есть надежда, что при содѣйствіи посланникомъ пяти великихъ Державъ, вскорѣ возстановлено будетъ спокойствіе въ этой странѣ. Послѣ нѣкоторхъ вопросовъ по дѣламъ маловажнымъ, палата приступила, по очереди, къ разсмотрѣнію билля объ академическомъ образованіи въ Ирландіи, подавшемъ поводъ къ жаркимъ и соблазнительнымъ преніямъ между приверженцемъ О'Конneля г-мъ Смитъ О'Бріеномъ и г-мъ Робукомъ. Не смотря на то, проектъ былъ утвержденъ единодушно. Въ концѣ засѣданія палата образовалась въ тайный комитетъ, для совѣщаній относительно бюджета; при чемъ сэръ Чарльсъ Нэпиръ обратилъ вниманіе министровъ на разстройство укрѣпленій и военныхъ гаваней.

— Здѣсь, за достовѣрное, утверждаютъ, что гр. Абердинъ будетъ сопровождать Королеву въ путешествіи Е. В. въ Германію.

— По оффиціальнымъ свѣдѣніямъ, число пароходныхъ судовъ въ соединенныхъ королевствахъ, не считая военныхъ пароходовъ, составляетъ 870, изъ коихъ 10 имѣютъ машины отъ 400 до 1,000 силъ, и поднимаютъ отъ 1,000 до 2,000 тоннъ груза.

— Здѣсь обнародовано постановленіе генералъ-почтъ-директора, что отнынѣ всѣ газеты будутъ пересылаться въ южную Австралію и Новую Зеландію безплатно, на пакетботахъ, отправляемыхъ ежемѣсячно въ Сидней.

— Миссіонеръ д-ръ Вольфъ находится теперь въ Лондонѣ. Онъ опасно боленъ, и зародышь своей болѣзни привезъ изъ Бухаріи.

Испанія.

Мадритъ, 5 *Іюня*

Вчера правительство получило манифестъ сына Донъ Карлоса, вмѣстѣ съ актомъ объ отреченіи его

sie palmę zwycięztwa, nie naruszy to w niczém spokojności naszego Ministra i kraju."

— Królewstwo belgijscy oczekiwani tu są w końcu tego tygodnia.

— Na angielskich kolejach żelaznych przyprowadzono teraz szybkość jazdy do tego stopnia, że milę angielską odbywają w 1 minucie.

Dnia 13 *czerwca.*

Obrady parlamentu w dniu wczorajszym nie wiele zajmowały publiczność; naprzód bowiem po długich sporach odczytano po-raz drugi bil o ubogich w Irlandyi, a następnie przyjęła Izba bil o reformie banku Irlandzkiego.

— Miasto Cork dawało pod przewodnictwem swego Mera wielką dla O'Connela biesiadę, który tamże przyjmowany jest z największym zapałem.

— Parostatek olbrzymi *Great-Britain* wypłynął z Blackwall do Plymouth, skąd uda się do Dublinu, gdzie na widok publiczny przez dni kilka wystawiony będzie. W dniu 25-m odbędzie piérwszą swoję podróż do New-York.

— Słynny Vidocq, były naczelnik tajnéj policyi paryzkiéj, liczący już teraz 72 lat wieku, otworzył tu szczególniejszą wystawę, na któréj okazuje za pieniądze różne osobliwości, zabytki dawnego swego stanu, jako to: sztylety, pałki, wytrychy, pilki do przepiłowania kajdan, i t. p. zbojeckie i złodziejskie narzędzia; jako też różne maski i kostiumy, których używał jako ajent policyjny, dla wyśledzenia i pojmania dawnych swoich kolegów.

Dnia 14 *czerwca.*

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższéj, piérwszy Minister, zaraz po rozpoczęciu obrad, złożył posłannictwo J. K. Mości, w celu uzyskania od Izby środków wynagrodzenia baroneta Sir Henryka Pottinger, za wyświadczone usługi krajowi. Minister żądał, ażeby Izba wyznaczyła mu dożywotnią płacę, w ilości 1,500 funtów szter. rocznie. Izba przyjęła posłannictwo z oklaskami i postanowiła wziąć je pod rozwagę w przyszły Poniedziałek. Doktor Bowring zapytał następnie Sir Roberta Peel o stanie rzeczy w Syryi, i o nowych walkach między Druzami i Maronitami. Odrzekł mu na to piérwszy Minister, że niezmiernie ubolewa nad bezrządem w Syryi; ma jednak nadzieję, że pokój w tym kraju, za staraniem Reprezentantów pięciu wielkich mocarstw, przywrócony zostanie. Po kilku innych mniéj ważnych pytaniach, przystąpiła Izba z porządku dziennego do roztrząsania bilu o akademiczném wychowaniu w Irlandyi; przedmiot ten stał się powodem gwałtownych i gorszących sporów między P. Smith O'Brien, stronnikiem O'Connela, a P. Roebuck. Izba przyjęła projekt Ministra jednomyślnie. Przy końcu posiedzenia zamieniła się Izba w tajny wydział, w celu naradzenia się nad budżetem: co dało powód Sir Karolowi Napier do zwrócenia uwagi Ministrów na zaniedbany stan warowni i portów wojennych.

— Utrzymują tu za rzecz pewną, że Hr. Aberdeen towarzyszyć będzie Monarchini w podróży do Niemiec.

— Według urzędowych wiadomości, liczba okrętów parowych, w połączonych Królestwach, nie licząc w to parostatków wojennych, wynosi 870; z tych 10 mają siłę 400 do 1,000 koni, i mogą unieść 1,000 do 2,000 beczek ciężaru.

— Ogłoszono tu postanowienie poczmistrza jeneralnego, że odtąd wszystkie gazety do Południowéj Australii i Nowo Zelandyi odwożone będą bezpłatnie statkami pocztowemi, idącemi co-miesiąc do Sidney.

— Missyonarz Dr. Wolf znajduje się w Londynie. Jest on niebezpiecznie słaby, a zaród swéj choroby przywiózł z Bochary.

Hiszpania.

Madryt, 5 *czerwca.*

Wczoraj otrzymał rząd manifest syna Don Karlosa wraz z abdykacyą jego ojca. Natychmiast zwołano Radę

отца. Немедленно собранъ былъ совѣтъ министровъ, продолжавшійся отъ десяти часовъ утра до пяти пополудни. Полуоффиціальная газета *Heraldo* обнародовала эти акты, съ присовокупленіемъ объясненій, не со всѣмъ лестныхъ для буржскихъ изгнанниковъ и ихъ приверженцевъ.

— Жур. *Espa ol*, отличающійся уже третій день умѣреннымъ духомъ, раздѣляетъ мнѣніе, что о такомъ важномъ вопросѣ, каково отреченіе Донъ Карлоса, слѣдуетъ разсуждать съ большою осмотрительностію. По мнѣнію сего журнала, отреченіе это или незначитъ ничего, или должно считать оное первымъ шагомъ къ измѣненію характера дѣла удаленныхъ испанскихъ принцевъ. Въ заключеніе совѣтуетъ, чтобы всѣ партіи примирились.

— Прошедшій номеръ жур. *Espectador* конфискованъ былъ полиціею.

— Ея Королевское Величество, 31 го числа, находилась на балѣ у генералъ-капитана Ронкали, гдѣ изволила танцовать съ хозяиномъ, генераломъ Нарваэзомъ и предсѣдателемъ аппелляціоннаго суда.

— Королева Христина заказала богатый, украшенный дорогими камнями, серебряный посохъ, цѣною въ 10,000 піастровъ, который будетъ посланъ Папѣ, въ знакъ ея признательности.

6 Іюня.

Актъ отреченія Донъ Карлоса и манифестъ его сына къ Испанцамъ обнародованы были вчера, сначала въ жур. *Heraldo*, въ переводѣ съ французскаго языка, а потомъ вечеромъ въ жур. *Esperanza*, въ подлинникѣ, а сегодня *Gaceta* перепечатала ихъ, съ присовокупленіемъ, что документы сіи получены ею прямо изъ Парижа. Во всѣхъ журналахъ, естественно, подробно разбираютъ эти документы. Но тотъ ошибся бы, кто въ высказанныхъ журналами донынѣ мнѣніяхъ, захотѣлъ бы замѣтить вѣрный отголосокъ общаго мнѣнія. Впрочемъ никакому сомнѣнію не подлежитъ то, что прямое желаніе сына Донъ Карлоса, графа Монтмолина состоитъ въ сочетаніи бракомъ съ Королевою Изабеллою. Приверженцы его считаютъ это желаніе справедливымъ и законнымъ, и въ приведеніи его въ исполненіе предусматриваютъ уничтоженіе династическаго спора, и залогъ упроченія настоящей системы правленія. Напротивъ умѣренные соединяются съ изступленными, съ тою цѣлію, чтобы предложенную для примиренія руку и проектъ бракосокетанія съ негодованіемъ и презрѣніемъ отвергнуть.

— Отъ г-на Кастилло получены изъ Рима новыя депеши, содержаніе коихъ тщательно скрываютъ.

— Вчера усилили здѣшній гарнизонъ.

Барселона, 6 Іюня.

Королева Изабелла II прибыла сюда вечеромъ, вмѣстѣ съ вдовствующею Королевою. Принеся благодареніе Господу въ каѳедральной церкви, за благополучное путешествіе, Ихъ Величества отправились въ приготовленный для нихъ дворецъ. Домъ французскаго консула былъ великолѣпно иллюминованъ; а г-нъ Лессепсъ, съ своею супругою и офицерами брига *Palinure*, ожидали Высокихъ особъ на балконѣ. Генералъ Нарваэзъ и Неаполитанскій посланникъ, герцогъ Карини, сопровождаютъ Королеву.

Съ 1-го ч. Іюля принимается подписка на второе полугодіе Виленскаго Вѣстника. Гг. Подписчики благоволятъ сообщать свои требованія заблаговременно, для избѣжанія некомплектныхъ экземпляровъ. Подписная цѣна за полгода, съ пересылкою по почтѣ,—5 руб. 50 коп. сереб., безъ пересылки 4 руб. 50 коп. сереб. На четверть года подписываться можно только безъ пересылки, цѣна 2 руб. 25 коп. серебр.

Ministrów, która trwała od 10 z rana do 5 w wieczór Półurzędowemu dzienniki *Heraldo* pozwolono teraz ogłosić te dokumenta, z dodaniem uwag, nie bardzo pochlebnych dla jeńców w Bourges i ich stronników.

— Dz. *Espanol*, wychodzący od 3-ch dni w duchu umiarkowanym, jest tego zdania, że o tak ważnéj kwestyi, jaką jest zrzeczenie się tronu przez Don Karlosa, należy mówić z największą oględnością. Według tegoż dziennika, abdykacya ta albo nic nie znaczy, albo też uważać ją należy za piérwszy krok do przeniesienia sprawy wydalonych Xiążąt hiszpańskich na inne pole. W końcu radzi, aby nastąpić mogło pojednanie stronnictw.

— Onegdajszy numer dz. *Espectador* został przez policyę zabrany.

— Królowa znajdowała się d. 31 w Walencyi na balu u Jeneralnego-kapitana Roncali, gdzie tańczyła z gospodarzem, oraz z Jenerałem Narvaez i Prezesem Sądu apelacyjnego.

— Królowa Krystyna kazała robić bogato klejnotami wysadzony srébrny pastorał, wartości 17.000 piastrów, który ma przesłać w podarunku Papieżowi na oznakę wdzięczności swojéj.

Dnia 6 czerwca.

Abdykacya Don Karlosa, oraz manifest syna jego do Hiszpanów, ogłoszone zostały wczoraj, naprzód w dz. *Heraldo*, podług tłómaczenia franc., potém wieczorem w dz. *Esperanza* podług oryginału, a dziś nawet *Gaceta* przedrukowała te dokumenta, z tym dodatkiem, że jéj z Paryża zostały nadesłane. Naturalnie, że wszystkie dzienniki rozwodzą się obszernie nad ich znaczeniem i celem. Ale mylonoby się bardzo, gdyby w zdaniach wyrzeczonych dotychczas przez dzienniki, chciano upatrywać wierny obraz opinii publicznéj. Z tém wszystkiém każdy widzi jasno, że życzeniem syna Don Karlosa, Hrabiego Montemolin, jest zaślubić się z Królową Izabellą. Stronnicy jego uważają to życzenie za słuszne i prawne, a w wykonaniu jego upatrują jedynie środek zagodzenie sporu dynastycznego, tudzież rękojmię utrwalenia obecnego systemu rządowego. Przeciwnie zaś umiarkowani łączą się nagle z exaltowanymi, aby i podaną do pojednania rękę i projekt zamęźcia z głośną niechęcią i gorzkiém urąganiem odepchnąć.

— Od Pana Castillo nadeszły z Rzymu nowe depesze, których atoli treść ścisle jest tajoną.

— Załoga tutejsza została wczoraj powiększoną.

Barcelona, 6 czerwca.

Królowa Izabella II-ga przybyła tu wczoraj wieczorem, z Królową wdową. Po złożeniu w kościele katedralnym dzięków za szczęśliwie odbytą podróż, udały się obie Monarchinie do przygotowanego dla nich pałacu. Dom konsulatu francuzkiego, był wspaniale oświecony, a P. Lesseps, z małżonką swoją i oficerami brygu *Palinure*, oczekiwali na wjazd Monarchini, na balkonie. Jenerał Narvaez i Poseł neapolitański Xiążę Carini znajdują się w orszaku Królowych.

Z dniem 1-go Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze Kuryera Wileńskiego. Szanowni Prenumeratorowie dla uniknienia exemplarzy niekompletnych raczą zgłaszać się wcześnie. Cena półroczna, z pocztą rub. sr. 5 kop. 50, bez poczty rub. sr. 4 kop. 50. Na kwartał można tylko prenumerować na miejscu w Wilnie, bez poczty, cena rub. sr. 2 kop. 25.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Гликсберга — Поч. позвол. 22-го Іюня 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*